

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Інтерпретація тексту

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Донець Світлана Михайлівна sv.donets04@gmail.com

Інформація про викладача: <http://kart.edu.ua/staff/donec-sm>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни «Інтерпретація тексту» полягає у тому, щоб майбутній *бакалавр* у галузі філології вмів розпізнавати художні засоби, які виражають думки автора і його емоційне ставлення до зображеного на основі адекватного сприйняття тексту художньої літератури, організувати практичне вивчення взаємозв'язку всіх виразних засобів і стилістичних прийомів в тексті з позиції одержувача тексту

(читача, інтерпретатора), розуміти глибинний смисл художнього тексту, виробити вміння оцінювати художній твір відповідно до його цілісної структури.

Завданням вивчення дисципліни «Інтерпретація тексту» є: навчити студентів оперувати основними категоріями інтерпретації, термінологічним словником з метою багатоаспектного, різновекторного аналізу художнього твору; навчити студентів вирізняти рівні актуалізації мовних одиниць в тексті під час його аналізу та інтерпретації; сприяти розвитку навичок критичного витлумачення художнього твору, розуміння й розпізнавання його характерних ознак в царині жанру, стилю, авторської стилістики, інших параметрів; навчити студентів орієнтуватися в новітніх підходах до витлумачення текстів, стратегіях читання (*reading strategies*); навчити студентів застосовувати міждисциплінарні зв'язки філологічного спрямування та інших наук гуманітарного циклу; сприяти вдосконаленню навичок й умінь читання, усного та писемного мовлення, комунікативної компетенції іноземною мовою.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ціннісно-смілова компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англomовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

Інформаційну компетентність (розвиток умінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Залік
Практичних занять за семестрами, год.	30
Самостійної роботи за семестрами, год	60

ОПИС КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ: ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ, ПОХОДЖЕННЯ, ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА КАТЕГОРІЇ. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ РІЗНИХ МОВОЗНАВЧИХ Й ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ.

Тема 1. Текст як комунікативна одиниця.

- Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження інтерпретації як мистецтва тлумачення тексту, категоріальний апарат, основні проблеми.
- Текст як комунікативна одиниця, елементи його когезії, когеренції, завершеності.

Тема 2. Текст як комунікативна одиниця.

- Основні категорії тексту. Можливості зв'язності і цілісності тексту.
- Понятійні категорії. Тимчасові і просторові категорії.
- Хронотоп. Герменевтика. Стилiстична функція. Виразний потенціал контексту.
- Коннотативні значення. Поняття конвергенції. Узуальні стилістична і емоційне забарвлення.

Тема 3. Текст як комунікативна одиниця.

- Основні ознаки інтерпретативної спільноти.
- Конституєтивні елементи в рамках тріади «світ автора»–«світ тексту»–«світ читача».
- Основні ознаки художності тексту.
- Оповідання Е.Гемінгвея *Cat in the Rain*.

Тема 4. Парадигматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Схема інтерпретації тексту.

- Парадигматика тексту: дослідження текстового поля через реалізацію категорії жанру, автора, його історико-ідеологічну, культурологічну та літературну парадигми.
- Інтерпретація оповідання К. Менсфілд *The Stranger* з огляду на його парадигматичні особливості.

Тема 5. Парадигматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Типи читань й читачів.
- Способи присутності автора в тексті.
- Наративні стратегії.
- Глосарій.
- Інтерпретація оповідання Е.Колдвелла *Daughter* з огляду на його парадигматичні особливості, способи присутності автора в тексті, емпатію.

Тема 6. Синтагматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Схема інтерпретації тексту.
- Основні синтагматичні параметри тексту, часо-просторові характеристики оповідання.
- Синтагматика тексту: елементи фрагментації та інтеграції тексту, функціональні типи мовлення, композиційна побудова тексту.
- Інтерпретація оповідання С. Джует *A White Heron* з огляду на синтагматику тексту.

Тема 7. Синтагматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Синтагматика тексту: ключові слова, синонімо-антонімічні, тематичні, концептуальні ланцюжки тексту та їх релевантність для ідеї твору.
- Витлумачення заголовку тексту перед читанням тексту, в процесі читання та по закінченню читання твору.
- Визначення рівня інформативності та лакуарності художнього тексту.
- Інтерпретація оповідання Е. Гемінгвея *Hills Like White Elephants*.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ КРІЗЬ ПРИЗМУ РІЗНИХ МОВОЗНАВЧИХ Й ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ

Тема 8. Семантика тексту. Прагматична орієнтація тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Визначення категорії актуалізації мовних одиниць на фонографічному, морфологічному, лексичному та синтакстичному рівнях.
- Інтерпретація оповідання Ш. Джексона *The Lottery*.

Тема 9. Семантика тексту. Прагматична орієнтація тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

- Визначення стилістичного статусу твору.
- Категорії художнього тропу та поетичної деталі.
- Визначення прагматичної орієнтації тексту, ідеї художнього твору.
- Інтерпретація казки братів Грімм Snow-white and Rose-red.

Тема 10. Стратегії читання художнього тексту. Інтерпретація художнього тексту.

- Стратегії читання художнього твору: біографічна, формалістська, психологічна, психоаналітична, архетипно-міфологічна, соціологічна, гендерна.
- Інтерпретація оповідання К. Шопен A Respectable Woman.

Тема 11. Стратегії читання художнього тексту. Інтерпретація художнього тексту.

- Стратегії читання художнього твору: критика «читацького відгуку» (reader-response criticism), конструктивістська, компаративна, історична.
- Інтерпретація оповідання Л. Г'юїса On the Road.

Тема 12. Типи, форми, способи викладу, представлені у художньому прозаїчному тексті.

- Авторське мовлення.
- Власне авторський виклад.
- Композиційно-мовленнєві форми.
- Передоручене мовлення.

Тема 13. Персонажне мовлення.

- Діалогічне мовлення.
- Внутрішнє мовлення.

Тема 14. Невласне-пряме мовлення. Способи викладу.

- Невласне-пряме мовлення.
- Образ персонажа.
- Способи викладу.
- Образ автора.

Тема 15. Невласне-пряме мовлення. Способи викладу.

- Лінгвістичні показники авторського задуму.
- Лінгвістичні показники плану персонажа.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Текст як комунікативна одиниця. Основні категорії тексту. Основні ознаки інтерпретативної спільноти. Парадигматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. Типи читань й читачів. Способи присутності автора в тексті. Наративні стратегії. Синтагматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. Синтагматика тексту: ключові слова, синонімо-антонімічні, тематичні, концептуальні ланцюжки тексту та їх релевантність для ідеї твору. Семантика тексту. Прагматична орієнтація тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. Категорії художнього тропу та поетичної деталі. Стратегії читання художнього тексту. Інтерпретація художнього тексту. Стратегії читання художнього твору: критика “читацького відгуку” (reader-response criticism), конструктивістська, компаративна, історична. Типи, форми, способи викладу, представлені у художньому прозаїчному тексті. Персональне мовлення. Невласне-пряме мовлення. Способи викладу. Лінгвістичні показники авторського задуму.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антологія світової літературно-критичної думки 20 ст. Львів, 1996.
2. Бабич В. М. Лінгвокраїнознавча інтерпретація англomовного тексту. К., 1990.
3. Воробьева О. П. Текстовые категории и фактор адресата. К., 1993.
4. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004.
5. Dolgusheva O. Useful Tips For Text Interpretation. Кіровоград, 2013.
6. Пригодій С. М., Горенко О. П. Американський романтизм: полікритика. К.: Либідь, 2006.
7. Bal, Mieke. Narratology: introduction to the theory of narrative. Toronto, 1997.
8. Галіч О., Назарець В., Васильєв С. Теорія літератури. К., 2001
9. Практикум з інтерпретації англomовного художнього тексту. У 2 ч.: навч. посібник /укл. І. М.Микитюк. Чернівці, 2004.
10. Harkin, P. Acts of Reading. Upper Saddle River, N.Y., 1999.

Допоміжна

1. Allan, Graham. Intertextuality. L., N.Y., 2000.
2. Reading Literature. Interpretation and Critical writing. L., 1990.
3. Ткачук О.М. Наратологічний словник. Тернопіль, 2002.
4. Літературознавча компаративістика. Навчальний посібник /Ред. Р.Т. Гром'як. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002.
5. Чеснокова Г.В. Як виміряти враження від поезії або Вступ до емпіричних методів дослідження у мовознавстві. К.: Ленвіт, 2011.
7. Пригодій С.М. Фронтірний неоромантизм у літературі США. Різностання: Монографія. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, вид-во Європ. Ун-ту, 2010.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX

Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F
--	-----	---

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням:
<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>